

Stanisław Koziej

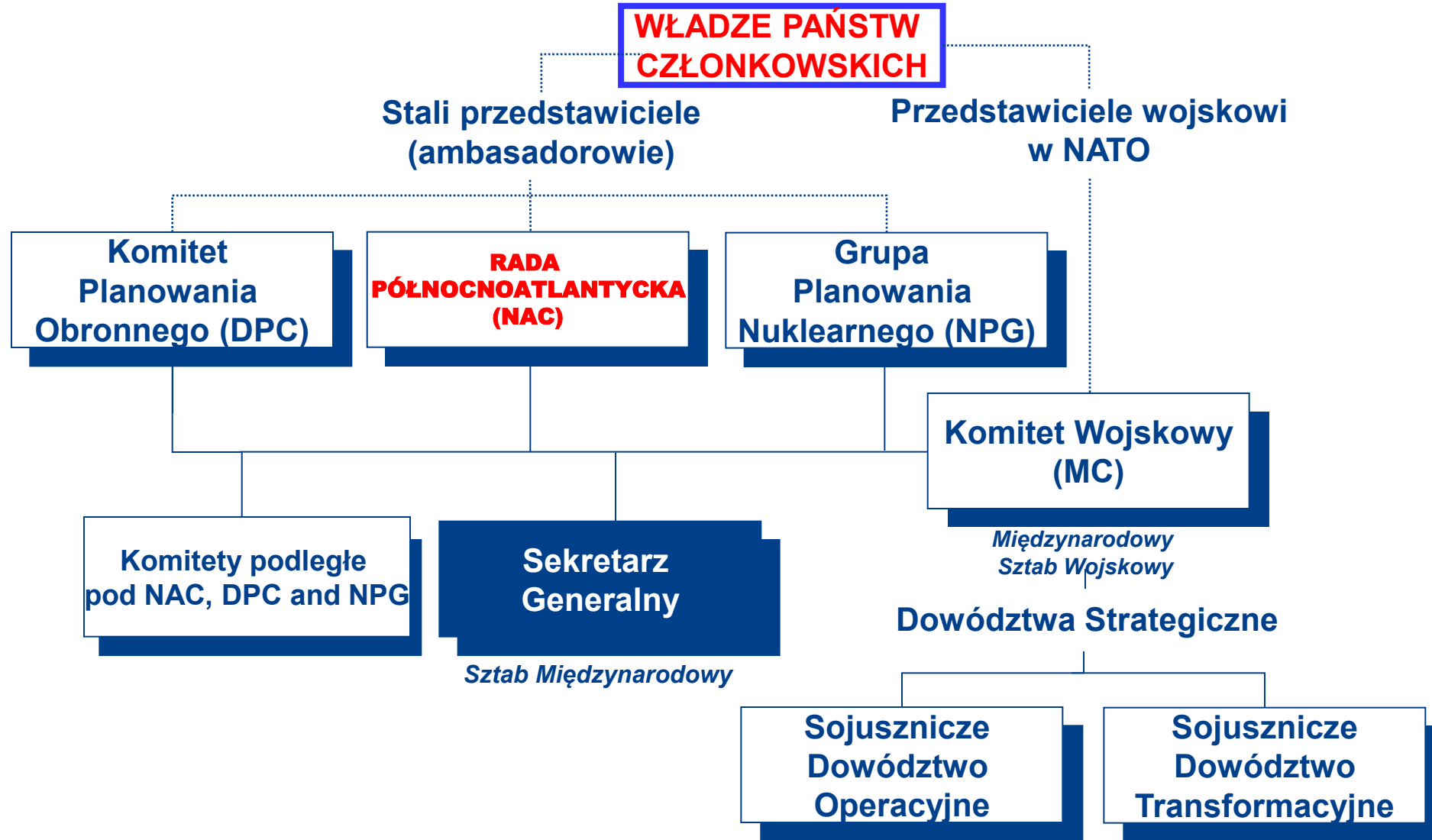
POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA

Cz. III

**Polityka wobec zewnętrznych filarów
bezpieczeństwa Polski (NATO, UE,
partnerstwo z USA, organizacje
regionalne)**

NATRO

STRUKTURA CYWILNA I WOJSKOWA

Zintegrowana struktura dowódcza

Zasady funkcjonowania

- **Permanentne konsultacje polityczne**
- **Procedury konsultacyjne – komitety - rola stolic – zasada konsensusu**
- **Relacje między decyzjami sojusznicznymi i stanowiskami narodowymi**

Mechanizm reagowania NATO

Koncepcja strategiczna NATO z 2022 roku

https://www.nato.int/nato_static_fl2014/assets/pdf/2022/6/pdf/290622-strategic-concept.pdf

- **Cele i zasady**
 - **Zapewnienie kolektywnej obrony, więzi transatlantyckie**
- **Środowisko strategiczne**
 - **Konfrontacja strategiczna, niestabilność, wybuchające konflikty: Rosja – najpoważniejsze i bezpośrednie zagrożenie; Chiny; terroryzm; cyber-; klimat**
- **Podstawowe zadania**
 - **Odstraszanie i obrona (mix zdolności nuklearnych, konwencjonalnych, MD + cyber- i kosmos)**
 - **Zapobieganie i reagowanie kryzysowe**
 - **Kooperatywne bezpieczeństwo („otwarte drzwi”, partnerstwa)**

Wyzwania strategiczne NATO

- **Odstraszanie nuklearne na poziomie strategicznym MAD; na poziomie taktycznej broni atomowej w stosunku do rosyjskiej doktryny deeskalacji nuklearnej: poszerzenie Nuclear Sharing - udział Polski?**
- **Od odstraszania odwetowego do odstraszania wzbraniającego/uniemożliwienia.**
- **Polityczna doktryna obrony „każdego cala” terytorium NATO = wymaga strategii obrony uprzedzającej(?)**
- **Odpowiedź na wyzwania amerykańskie wobec Europy**

Obrona sojusznicza

- **Monitorowanie kryzysu i wykrycie narastającego zagrożenia (wywiad, rozpoznanie, monitoring...): działania narodowe, oceny sojusznicze: **zdolności przeciwwzaskoczeniowe!****
- **Reagowanie obronne: wzmożenie odstraszania (powstrzymywania, mitygowania); operacja kryzysowa NRF/SSR **uprzedzające rozwinięcie**; podwyższenie gotowości sił narodowych; uaktualnienie planów operacyjnych...**
- **Obrona przeciwhybrydowa!**
- **Przekazanie wojsk w operacyjne podporządkowanie dowództw sojuszniczych (Transfer of authority)**
- **Operacja obronna: **uderzenie uprzedzające, obrona wysunięta** (początkowo narodowa???, od początku sojusznicza!!!)**
- **Manewr strategiczny głównych sił wzmocnienia i kontrofensywa**
- **Próg wojny nuklearnej???**

Redukowanie

amerykańskich ryzyk dla NATO: „europeizacja”

- **Potrzeba wzmocnienia wiarygodności NATO w warunkach hybrydowej zimnej wojny, zwłaszcza w zakresie odstraszania**
- **Konieczność „europeizacji” NATO – materialna (nakłady, armie, przemysł) i operacyjna (zdolności do samodzielnego, bez szerokiego udziału USA, prowadzenia operacji)**
- **Reorganizacja (europeizacja) dowództw operacyjnych sojuszu?**
- **Transformacja w uzgodnieniu z USA (zagwarantowanie przez USA czasu potrzebnego na jej przeprowadzenie)**
- **Relacje NATO/UE – user/provider**

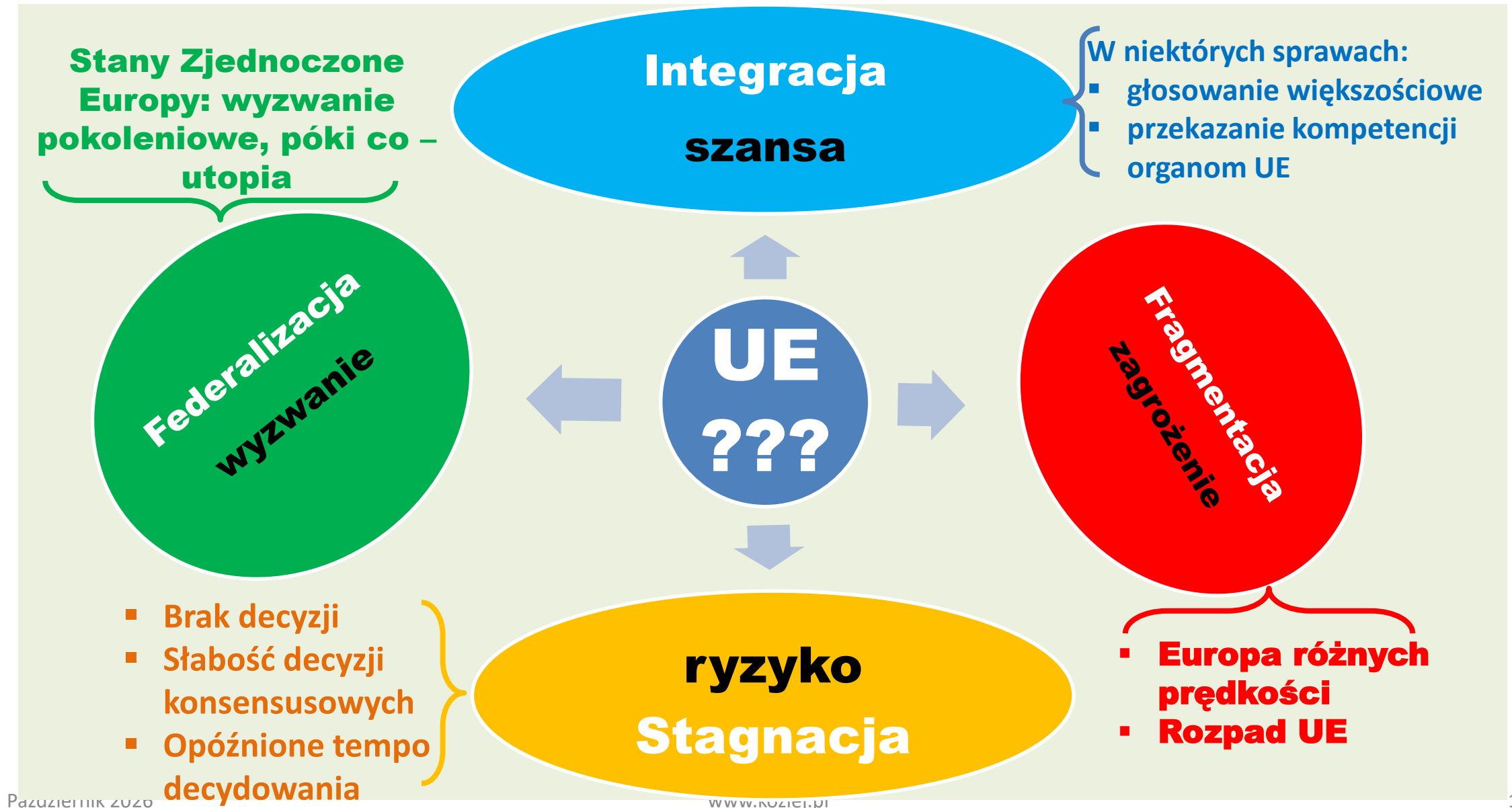
UNIA EUROPEJSKA

Globalne zagrożenia i wyzwania dla Europy

ankieta ekspercka: <https://www.iss.europa.eu/publications/commentary/global-risks-eu-blueprint-navigate-year-ahead>

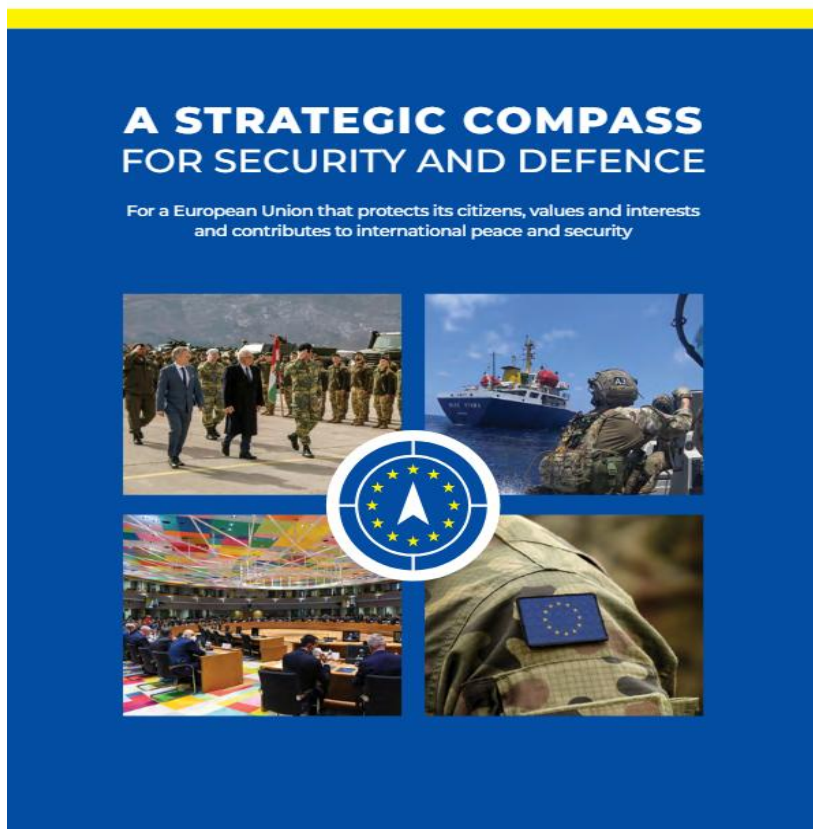
- **Zagrożenia i ryzyka:**
 - **Przegrana Ukrainy z Rosją**
 - **Wycofanie się USA z Europy**
 - **Zagrożenia hybrydowe**
 - **Kryzys bliskowschodni**
- **Odpowiedzi: wyzwania i szanse**
 - **Sterowanie kryzysem ukraińskim**
 - **Strategia wobec Rosji**
 - **Wydatki obronne**
 - **Ofensywa cyber-hybrydowa**
 - **Zaangażowanie ponadregionalne (strategia wobec Chin)**

Kwadryga dylematów strategicznych UE

KOMPAS STRATEGICZNY UE – 2022 r.

A STRATEGIC COMPASS TO MAKE EUROPE A SECURITY PROVIDER

Cele:

- **Zapewnienie wspólnych ocen środowiska bezpieczeństwa;**
- **Zapewnienie większej spójności w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony**
- **Określenie nowych sposobów i zdolności zapewniania bezpieczeństwa i obrony**
- **Określenie jasnych kryteriów oceny postępu w rozwoju ESDP**

Zadania UE w dziedzinie bezpieczeństwa

- **Wsparcie Ukrainy, sankcje na Rosję**
- **Inwestowanie w rozwój potencjału obronnego Europy: program SAFE, przemysł obronny**
- **Współdziałanie z NATO: provider-user**
- **Rola UE w obronie przeciwhybrydowej (granica, cyber, sabotaże...). Mechanizm wspólnego reagowania na zagrożenia hybrydowe (na podobieństwo art. 4. NATO)**
- **Europejska Rada Bezpieczeństwa**

EUROPEJSKA UNIA OBRONNA?

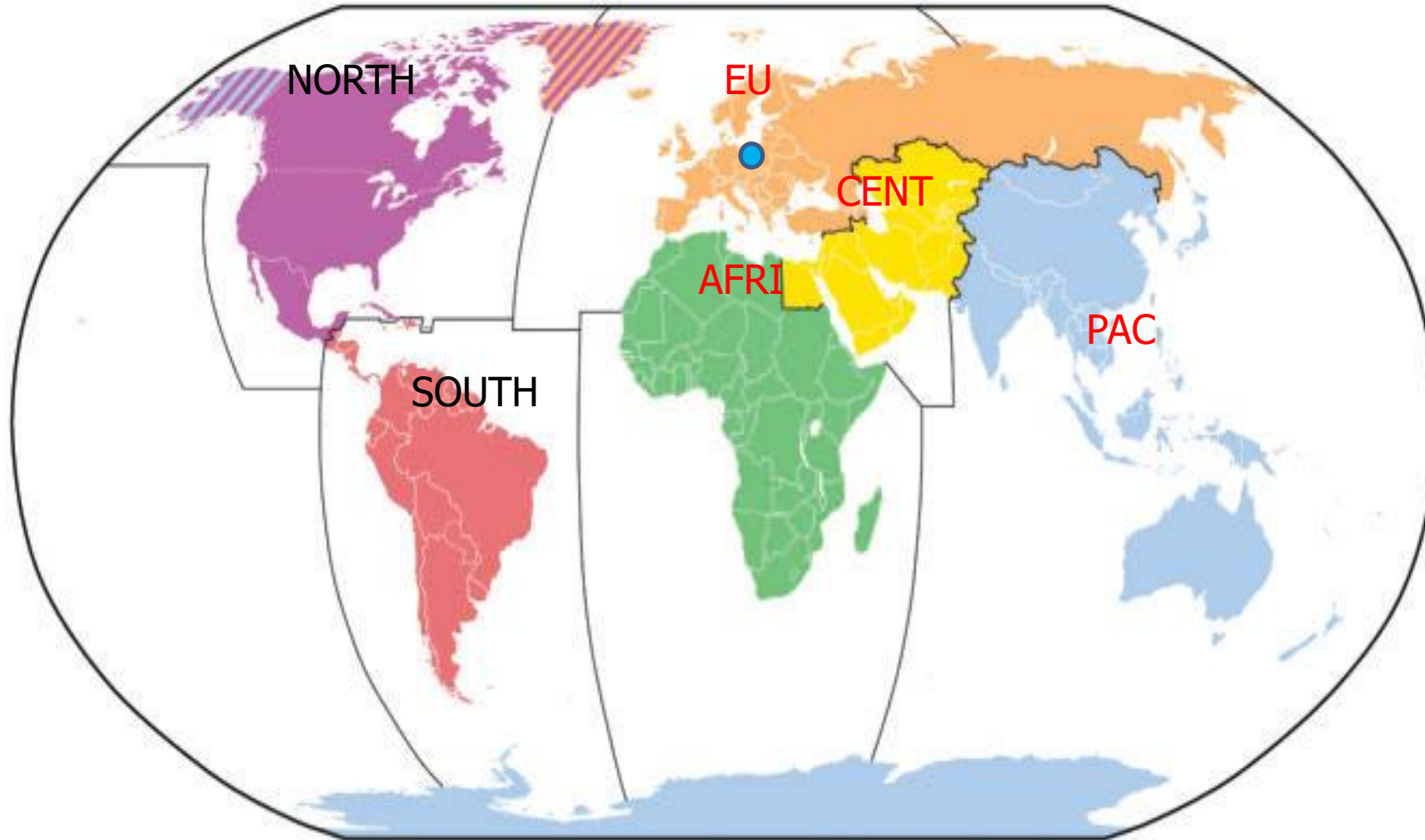
- Obrona przeciwhybrydowa – poważne zadanie UE!
- Optymalna rola obronna: UE provider, NATO user
- Ale wyzwanie: Konieczność koncepcyjnego ewentualnościowego przygotowania się Europy na scenariusz „bez USA”, czyli bez NATO
- Najlepiej wedle modelu obowiązującego w NATO: **wspólne dowództwa i plany, odrębne armie narodowe**; komisarz ds. obronności
- Wspólna armia europejska dopiero w scenariuszu (b.odległym) Stanów Zjednoczonych Europy. Teraz ewentualnie pomysł R.Sikorskiego: „**Legion Europejski**”
- Nowa koalicja bezpieczeństwa Europy – jeśli nie NATO i nie UE to **ETO?**

Partnerstwo z USA

Sens i istota partnerstwa z USA

- **Trzeci zewnętrzny filar polskiego bezpieczeństwa: szybciej może reagować niż cały sojusz**
- **Ma sens wtedy, gdy interesy strategiczne USA są zbieżne z interesami narodowymi Polski (**teraz są zbieżne** - kontekst Rosji)**
- **Partnerstwo asymetryczne – różnica potęg**

GEOGRAFICZNE STREFY ODPOWIEDZIALNOŚCI STRATEGICZNYCH DOWÓDZTW USA

USA: dylematy strategiczne

- **USA i półkula zachodnia**
- **USA wobec Chin:**
 - Główny rywal, pretendent do hegemonii. Pierwszy front II globalnej zimnej wojny. **Tajwan**, Morze Południowochińskie. **Spotkanie Trump-Xi: szukanie szansy na odprężenie**
- **USA wobec Rosji:**
 - Drugi front globalnej zimnej wojny. Cyberinterwencja Rosji w wybory. Wyścig zbrojeń. **Proxy war w Ukrainie. Szukanie porozumienia (ropa!)**
- **USA wobec NATO i UE:**
 - Zaangażowanie NATO w rywalizację USA z Chinami
- **USA wobec Bliskiego Wschodu:**
 - Pośrednia rywalizacja z Rosją i Chinami. **Iran, Arabia Saudyjska, Izrael, Palestynczycy. Problem Gazy.**

Obecność wojskowa USA w Polsce

Obecność wojskowa NATO

- 1 Wielonarodowy Korpus Północ-Wschód, Szczecin
- 2 Dowództwo Wielonarodowej Dywizji Północ-Wschód (MND-NE), Elbląg
- 3 Centrum Szkolenia Sił Połączonych (JFTC), Bydgoszcz
Jednostka Integracji Sił Sojuszu (NFIU)
Sojusznicze Dowództwo ds. Kontrwywiadu (ACCI)
- 4 Wzmocniona Wysunięta Obecność (eFP), Orzysz
- 5 Centrum Eksperckie Kontrwywiadu NATO (CI COE), Kraków

Obecność wojskowa USA

- 6 Tarcza przeciwrakietowa w Europie (EPAA), Redzikowo
- 7 Dowództwo Pancernej Brygadowej Grupy Bojowej (ABCT), Żagań
- 8 Komponent Pancernej Brygadowej Grupy Bojowej (ABCT), Skwierzyna
- 9 Komponent Pancernej Brygadowej Grupy Bojowej (ABCT), Świątoszów
- 10 Komponent Pancernej Brygadowej Grupy Bojowej (ABCT), Bolesławiec
- 11 Rotacyjny Komponent Logistyczno-Lotniczy, Powidz
- 12 Wysunięte Dowództwo Dywizyjne USA, Poznań
- 13 Komponent nr 1 z 52. Ekspedycyjnej Grupy Operacyjnej, Łask
- 14 Komponent nr 2 z 52. Ekspedycyjnej Grupy Operacyjnej, Mirosławiec

Europejskie ryzyka i wyzwania nowej polityki amerykańskiej

- **D.Trump dąży do „poluzowania” twardych, traktatowych zobowiązań USA, w tym sojuszniczych, na rzecz doraźnych porozumień i koalicji zadaniowych: osłabianie wiarygodności NATO**
- **Próby zbliżenia z Rosją (póki co nieudane!) – podwójne ryzyko (wzmocnienie Rosji, osłabienie NATO)**
- **Zwrot ku Azji – ryzyko gwałtownego pivotu?**
- **Spory i konflikty z państwami europejskimi i UE – osłabianie więzi transatlantyckich**
- **Presja na Europę, by brała większą odpowiedzialność za swoje bezpieczeństwo – ryzyko, wyzwanie, ale też szansa**

Regionalne struktury i podmioty wspierające bezpieczeństwo Polski

- **Trójkąt Weimarski**
- **Grupa Wyszehradzka**
- **Trójmorze**
- **Bukaresztańska 9**
- **Współpraca sąsiedzka: Niemcy, Ukraina**

Podsumowanie

Możliwe scenariusze relacji Rosja - NATO

Zimna wojna

**Chłodny
pokój**

**Wojna
gorąca**

Dziękuję😊

*Łączę was
też na:
www.koziej.pl
@SKoziej*